

Feminismi on Suomessa kirosana

Nais-

ja miesehdokkaista puhuttiin presidentinvaaleissa eri tavalla.

Feminismillä on Suomessa negatiivinen kaiku, eikä presidentinvaaleissa kannata korostaa sukupuolta, tutkijat sanovat.

Maailman talousfoorumin Global Gender Gap -raportin mukaan Suomi on maailman kolmanneksi tasa-arvoisin maa. Tästä huolimatta feminismi on Suomessa usein tabu, ja feministisen ulkopolitiikan yhdeksi vaaliteemakseen nostanut **Tuula Haatainen** (Sd.) sai tammikuun presidentinvaaleissa vain 3,3 prosenttia äänistä. Miksi feminismi ei käy suomalaisille kaupaksi?

– Luulen että se liittyy nimenomaan siihen, että pidämme itseämme tasa-arvon mallimaana.

Siksi Suomessa feminismi määrittyy jotenkin erilaisena kuin tasa-arvo. Niille ihmisille, jotka eivät ole ottaneet asiasta selvää, se on ikäänkuin jotain tasa-arvon vastaista, sanoo muun muassa sukupuolentutkimukseen erikoistunut Jyväskylän yliopiston nykykulttuurintutkija, dosentti **Tuija Saresma**.

Saresman mukaan Suomessa on vahva usko siihen, ettei maassa ole yhteiskuntaluokkia eikä sukupuoli ole missään ratkaiseva tekijä. Siksi kaikki liikkeet, jotka väittävät päinvastoin, kohtaavat vastustusta. Käsitys feminismistä typestyy Suomessa usein naisiksi, jotka vihaavat miehiä.

FEMINISMI AJAA YHTEISTÄ HYVÄÄ

– Feminismiä vastaan kohdistetut hyökkäykset paljastavat usein sen, että nämä ihmiset eivät oikeasti tiedä yhtään mistä puhuvat. Oikeastihan feminismi ajaa kaikkien ihmisten asiaa, Saresma sanoo.

Saresman mukaan feminismin tavoitteena on, ettei ketään syrjittäisi esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, ihonvärin, yhteiskuntaluokan tai uskonnon perusteella. Samalla se pyrkii osoittamaan, miten negatiivinen asia patriarkaalinen yhteiskunta on myös monia sellaisia miehiä kohtaan, jotka eivät sovi perinteiseen maskuliinisuuden muottiin.

– On sääli että siitä on tullut kirosana. Jos feminismi saisi enemmän vaikutusvaltaa, se olisi hyvä asia kaikille. Myös monille niille, jotka nyt huutavat kovaan ääneen, että feminismi on kauheaa.

Ruotsissa feministinen ulkopoliitikka on jo arkipäivää, ja puolueet ovat jo pitkään voineet julistautua feminismin kannattajiksi. Saresman mukaan keskustelu Suomessa ei ole vielä samalla tasolla.

– Me olemme tässä mielessä osa Itä-Eurooppaa. Metoo-keskustelukin oli tyssätä täällä heti alkuunsa.

Euroopassa nostaa tällä hetkellä päätään uuskonservatismi, ja perinteisiä arvoja ja konservatiivista perhekäsitystä kannattavat populistipuolueet keräävät vaaleissa suuria äänisaaliita.

– Kyse on liberaalien ja konservatiivisten arvojen yhteentörmäyksestä, jonka rajapintaan feminismi osuu vaatiessaan esimerkiksi naiselle oikeutta määrätä omasta vartalostaan, Saresma sanoo.

ONKO SUKUPUOLELLA VAALEISSA VÄLIÄ?

Taannoisilla presidentinvaaliehdokkailla **Merja Kyllösellä** (vas.) ja Tuula Haataisella on molemmilla pitkä poliittinen ura, ja he ovat toimineet ministereinä. Vaaleissa he kuitenkin vetosivat pehmeisiin arvoihin ja pyrkivät tulemaan lähelle.

– Miesehdokkaat puolestaan profiloituivat asiantuntijuuden kautta. Samoin **Tarja Halonen** aikanaan, mutta hänen habituksensa politiikassa näytti joltain muulta, Helsingin yliopiston tutkijatohtori **Johanna Vuorelma** sanoo.

Kyllöstä ja Haataista arvioitiin värittömiksi. **Laura Huhtasaari** (ps.) pommitti kovia poliittisia linjauksia hymy huulilla. Huhtasaari on olemukseltaankin näyttävä, feminiininen ja korostetun keskiluokkainen, kuten naispopulistit Euroopassa, toteaa Ranskaan ja populismiin erikoistunut tutkija **Laura Parkkinen** Turun yliopistosta.

– Siihen kuuluu bisnestyylinen pukeutuminen.

Ranskan Kansallista rintamaa Front Nationalia johtaa **Marine Le Pen** ja Saksassa äärioikeistolaista populistipuolue AfD:ää johti syyskuun loppuun saakka nelikymppinen viiden lapsen äiti **Frauke Petry**. He tarjoavat kovia poliittisia linjauksia maahanmuuttoon.

– Marine Le Pen esiintyy mediassa kissojensa kanssa ja samaan aikaan vaatii muslimeita karkotettavaksi Ranskasta, Parkkinen sanoo.

Ei ole sattumaa, että meillä Suomessa oli hyvin samantyyllisen profiilin ehdokas, sanovat tutkijat.

Euroopan naispopulistit ovat nuorehkoja, koulutettuja ja taitavia esiintyjiä. Huhtasaari korosti äitiyttään, kuten Petry ja Le Pen.

– Tarja Halonen ei koskaan alleviivannut äitiyttään vaan poliittisia arvoja, Johanna Vuorelma sanoo.

– Asiakysymyksissä, kuten turvallisuuspolitiikassa, he vetoavat lastensa kautta. Huhtasaari korosti myös kunnollisuutta, uskontoa ja avioliittoa toisin kuin Le Pen, Laura Parkkinen toteaa.

– Huhtasaarella on tyttömäisyyttä ja impulsiivisuutta. Hän on enemmän Suomi-neito kuin maan äiti ja kotikutoisempi kuin Le Pen, Parkkinen lisää.

Huhtasaarella mukana on myös ammattietosta.

– Hän on opettajatarhahmo, joka ojentaa muita.

Laura Parkkinen toteaa, että vaikka naispopulistit eivät missään nimessä ole feministejä, he käyttävät feminismiä, kun se sopii heidän agendaansa.

– Esimerkiksi muslimien huivin käyttö.

POLIITIKOT SUKUPUOLILOKEROISSA

Johanna Vuorelman mukaan nais- ja miesehdokkaista puhuttiin presidentinvaaleissa eri tavalla.

– Esimerkiksi **Nils Torvalds** ei ole ollut ministeri, eikä yhtä merkittävässä tehtävässä, kuin Tuula

Haatainen, mutta silti Haataista marginalisoitiin ja pidettiin kokemattomana ja sopimattomana presidenttiehdokkaaksi.

– Haataisen kohdalla nostettiin aina esiin sote-asiat, Vuorelma lisää.

Tutkijan mukaan sukupuolen merkitys vaalissa näkyy jo siinä, että Suomessa miehet äänestävät miehiä, naiset molempia. Puolueuskollisuushan on Suomessa laskenut.

– Kyllä se niin on, että naisen ei kannata korostaa sukupuoltaan, jos haluaa presidentiksi. Tarja Halonen ei korostanut sukupuoltaan ollenkaan, vaan pystyi asemoimaan itsensä asiakysymysten kautta ja saamaan kannatusta myös muista kuin omasta puolueestaan.

Tarja Halonen jakoi aikanaan mielipiteitä ja hänen ulkonäköään kritisoitiin.

– Esimerkiksi sitä, että hän liikkui lippis päässä ja kävi alennusostoksilla, pidettiin liian kansanomaisena. Miesehdokkaille tämän tyyppisen asiat ovat pikemminkin voimavara, Johanna Vuorelma sanoo.

– Kun Niinistö soittaa Luontoiltaan, sitä pidetään upeana, ja se vain vahvistaa sitä, että hän on yksi meistä. Niinistö on onnistunut poikkeuksella tavalla välttämään kritiikkiä. Hän on kuin teflonia.

Teksti: Jenni Meronen ja Marjo Mikola

Kuva: Istockphoto

Lue lisää:

[Kymmenen väitettä feministisestä ulkopolitiikasta, Feministinen puolue](#)